

System
Gospodarowania
Odpadami
TORUŃ

**ANALIZA STANU
GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY MIASTA TORUŃ
W 2021 ROKU**

**MIASTO,
TORUŃ**

Toruń, kwiecień 2022 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
2. Akty prawne regulujące system gospodarowania odpadami	4
3. Mieszkańcy gminy	5
4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy	7
5. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.....	15
6. Ilość oraz możliwości przetwarzania: niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania: pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.....	18
7. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.....	21
8. Uzyskane przez Gminę Miasta Toruń poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	23
9. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.....	28
10. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12	29
11. Edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami.....	30
12. Podsumowanie.....	37

1. WPROWADZENIE

Na mocy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r., poz. 888, ze zm.) od dnia 1 lipca 2013 r. gmina jest odpowiedzialna za zorganizowanie systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W ramach tego obowiązku sprawuje m.in. nadzór nad odpowiednim zagospodarowaniem odebranych od mieszkańców odpadów komunalnych.

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 3 ust. 2 pkt 10 powyższej ustawy: wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza coroczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Analiza ta, zgodnie z art. 9 tb przywołanej ustawy, winna obejmować w szczególności ocenę:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada obowiązki sprawozdawcze, odnoszące się do odpadów komunalnych, zarówno na podmioty zajmujące się odbieraniem odpadów, jak i na organy administracyjne.

Sprawozdania przekazywane są przez zobowiązane podmioty, do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, wyłącznie za pośrednictwem Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO).

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych odbywa się w Toruniu:

- 1) W ramach systemu gminnego – obejmuje nieruchomości zamieszkałe. Aby przystąpić do systemu właściciel nieruchomości składa deklarację do Urzędu Miasta Torunia, na podstawie której nakładana jest na niego opłata za odpady.
- 2) Poza systemem gminnym – obejmuje nieruchomości niezamieszkałe. Właściciel nieruchomości zawiera umowę cywilno-prawną z przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne.

Gminny system odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, opierał się w 2021 roku o niżej wymienione umowy i porozumienia zawarte przez Gminę Miasta Toruń:

Umowa / porozumienie	Przedmiot umowy / porozumienia	Okres obowiązywania
Umowa zawarta w dniu 18.12.2019 r. z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania Spółka z o.o. z siedzibą w Toruniu	W ramach niniejszej umowy przedsiębiorstwo realizowało odbiór i transport odpadów komunalnych oraz usługi towarzyszące.	Lata 2020-2021
Umowa zawarta w dniu 04.01.2016 r. z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania Spółka z o.o. z siedzibą w Toruniu.	W ramach niniejszej umowy przedsiębiorstwu powierzono świadczenie usług publicznych w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych.	Lata 2016-2025
Porozumienie międzygminne zawarte w dniu 29.10.2009 r. z Miastem Bydgoszcz.	Niniejsze porozumienie określa m.in. masę odpadów komunalnych do przekazania do Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ZTPOK) w Bydgoszczy, poprzez Stację Przetładunkową przy ul. Kociewskiej 40-44 w Toruniu.	Na czas nieokreślony

2. AKTY PRAWNE REGULUJĄCE SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

Powszechne przepisy prawa

Podstawowym aktem prawnym stanowiącym o gminnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi jest ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r., poz. 888, ze zm.).

Lokalne przepisy prawa

Uchwały Rady Miasta Torunia definiujące zasady funkcjonowania miejskiego systemu gospodarowania odpadami, obowiązujące w 2021 roku:

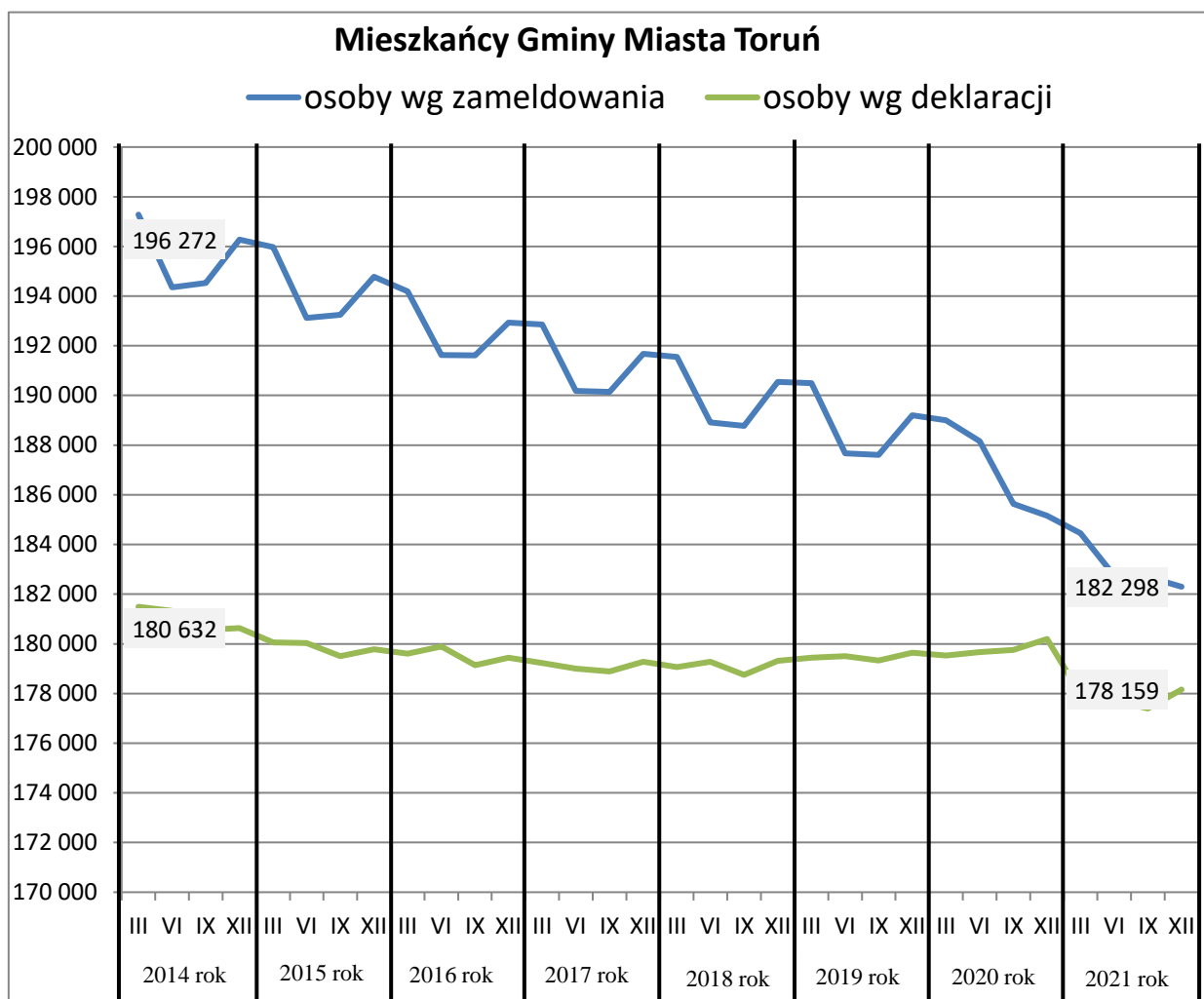
1. Uchwała Rady Miasta Torunia 312/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Toruń (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2019r. poz. 7515). Zmiany obowiązujące od 07.01.2020 r.
2. Uchwała Rady Miasta Torunia 313/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Miasta Toruń i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2019r. poz. 7516). Zmiany obowiązujące od 07.01.2020 r.
3. Uchwała w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i zwolnień z opłat (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2020r. poz. 4393). Zmiany obowiązujące od 01.01.2021 r.
4. Uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Toruń (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2020r. poz. 4394). Zmiany obowiązujące od 01.01.2021 r.
5. Uchwała w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2016r. poz. 1768).

3. MIESZKAŃCY GMINY

Dane na dzień 31.12.2021 r.:

Mieszkańcy według zameldowania:	182 298 osób
- osoby zameldowane na stałe:	176 098 osób
- osoby zameldowane na pobyt czasowy:	6 200 osób
Mieszkańcy według złożonych deklaracji:	178 159 osób

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku deklaracje o wysokości opłat są składane przez osoby faktycznie zamieszkujące daną nieruchomość, co nie jest tożsame z ilością osób zameldowanych. Różnica w ilościach osób zameldowanych a ilością osób, które złożyły deklaracje stanowi ok. 2% i jest to różnica która zmniejsza się na przestrzeni lat, wraz ze spadkiem łącznej liczby zameldowanych mieszkańców.

Na przestrzeni ostatnich lat, w danych meldunkowych widoczne były dwa zjawiska. Po pierwsze występowały wyraźne wahania okresowe w cyklu rocznym, tzn. mniejsza liczba osób zameldowanych w drugim oraz trzecim kwartale, natomiast większa liczba osób zameldowanych w czwartym oraz pierwszym kwartale. Wahania te były powodowane znacznymi zmianami liczby meldunków na pobyt czasowy, które mieściły się w przedziale między 5 tys., a 8,5 tys. Po drugie zarysował się trend powolnego spadku liczby osób zameldowanych w Toruniu. Obraz ten został znacząco zaburzony po wybuchu pandemii Covid-19 w 2020 roku. Tempo spadku liczby osób zameldowanych przyspieszyło, a amplitudy wahań okresowych uległy zmniejszeniu w latach 2020-2021.

Jednocześnie w danych liczbowych na podstawie deklaracji widać wpływ, jaki miała dokonana w Toruniu od 2021 roku zmiana metody naliczania opłaty oraz wysokości stawek opłaty za odpady (niniejsza zmiana została bardziej szczegółowo omówiona w rozdziale 5). Do końca 2020 roku mieliśmy do czynienia z sytuacją, w której zarówno gospodarstwa domowe składające się z 4 osób oraz składające się z większej niż 4 liczby osób, płaciły taką samą stawkę opłaty za odpady. Powyższe powodowało częste występowanie sytuacji, w której po zmniejszeniu liczby osób w takim gospodarstwie domowym (np. z 5 osób do 4 osób), nie była w ślad za tym składana odpowiednia korekta deklaracji. Ponieważ zmiana taka, nie miałyby wpływu na miesięczną opłatę, formalność ta nie była często dopełniona, co skutkowało pewnym zawyżeniem danych o liczbie osób na podstawie deklaracji. Natomiast zmiana metody naliczania opłaty, polegająca na przejściu od początku 2021 roku na stawkę opłaty od osoby, poskutkowało masowym składaniem przez mieszkańców Torunia korekt deklaracji w pierwszych miesiącach 2021 roku. Korekty te przeważnie wskazywały mniejszą liczbę osób zamieszkałych na nieruchomości (często nawet po kilku latach od faktycznej wyprowadzki). Niniejsze zjawisko doprowadziło do urealnienia danych uzyskiwanych na podstawie deklaracji, na temat liczby osób zamieszkałych w Toruniu, co skutkowało spadkiem liczby osób o ok. 2 tys. w stosunku do 2020 roku.

4. ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWARZANYCH NA TERENIE GMINY

W 2021 roku ustawodawca dokonał zmiany definicji¹ odpadów komunalnych. Zmiana polegała między innymi na wyłączeniu z tej definicji odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Odpady te, począwszy od 2022 roku nie będą już zaliczane do odpadów komunalnych. Jednakże na podstawie przepisów przejściowych², dla sprawozdań dot. 2021 roku, stosowana jest dotychczasowa definicja odpadów komunalnych, która uwzględnia również odpady budowlane i rozbiórkowe.

Należy zauważyć, że pomimo wskazanych wyżej zmian, grupa odpadów budowlanych i rozbiórkowych, zarówno w starym jak i nowym porządku prawnym, była i będzie traktowana jako osobna kategoria.

Dodatkowo pomimo, że od 2022 roku odpady budowlane i rozbiórkowe nie są już odpadami komunalnymi, to ustawodawca wskazał, że w przypadku odpadów budowlanych i rozbiórkowych wytworzonych przez gospodarstwa domowe, należy postępować jak z odpadami komunalnymi. W praktyce oznacza to, że wszelkie poremontowe odpady wytworzone przez mieszkańców gminy, były i nadal będą objęte gminnym systemem odbioru i gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gminy uzyskują informację o ilości wytworzonych odpadów na ich terenach w oparciu o przepisy zawarte w art. 9n, 9na, 9nb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (*dalej: ustawa u.c.p.g.*). Gdzie wskazane są obowiązki sprawozdawcze niżej wymienionych podmiotów:

- 1) podmioty odbierające odpady komunalne (art. 9n ustawy u.c.p.g.)
- 2) podmioty prowadzące PSZOK (art. 9na ustawy u.c.p.g.)
- 3) podmioty zbierające odpady komunalne (art. 9nb ustawy u.c.p.g.)

¹ Art.1 pkt 3 lit. a tiret trzeci Ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw.

² Art. 13 ust. 3 Ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw.

Masa wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Miasta Toruń w 2021 roku:

		Ilości odebranych odpadów	Ilości odpadów z PSZOK	Ilości zbieranych odpadów (punkty skupu)	Razem
a)	Odpady papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła (PMTS)	13 610 Mg	96 Mg	12 564 Mg	26 270 Mg
b)	Odpady niesegregowane (zmieszane)	53 452 Mg	0 Mg	0 Mg	53 452 Mg
c)	Bioodpady	7 643 Mg	723 Mg	0 Mg	8 366 Mg
d)	Pozostałe odpady komunalne	5 163 Mg	1 398 Mg	399 Mg	6 960 Mg
1.	Razem (z wyłączeniem odpadów budowlanych)	79 869 Mg	2 217 Mg	12 963 Mg	95 049 Mg
2.	Odpady budowlane	1 389 Mg	4 086 Mg	1 842 Mg	7 316 Mg
	Razem	81 258 Mg	6 303 Mg	14 805 Mg	102 365 Mg

Masa odpadów odebranych z nieruchomości na terenie Gminy Miasta Toruń w 2021 roku:

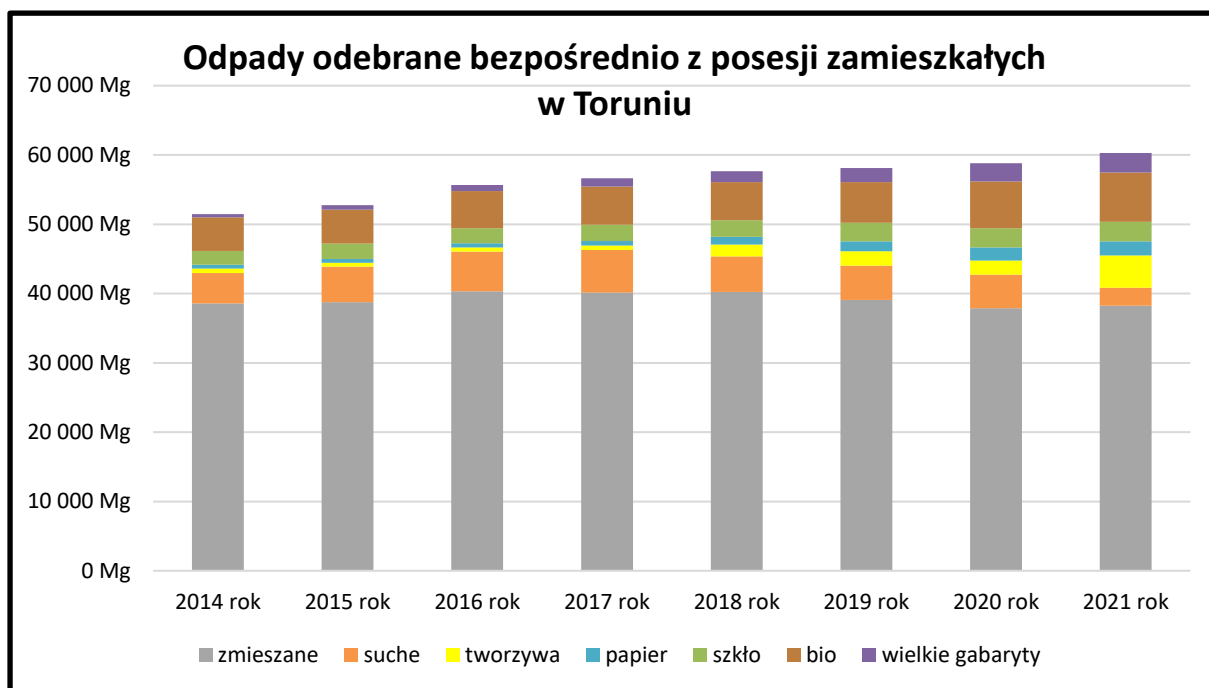
	Odpady odebrane z nieruchomości:	na których zamieszkują mieszkańcy	na których nie zamieszkują mieszkańcy	Razem
a)	Odpady papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła (PMTS)	12 091 Mg	1 519 Mg	13 610 Mg
b)	Odpady niesegregowane (zmieszane)	38 252 Mg	15 201 Mg	53 452 Mg
c)	Bioodpady	7 122 Mg	521 Mg	7 643 Mg
d)	Pozostałe odpady komunalne	2 825 Mg	2 338 Mg	5 163 Mg
1.	Razem (z wyłączeniem odpadów budowlanych)	60 289 Mg	19 579 Mg	79 869 Mg
2.	Odpady budowlane	0 Mg	1 389 Mg	1 389 Mg
	Razem	60 289 Mg	20 968 Mg	81 258 Mg

GMINNY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

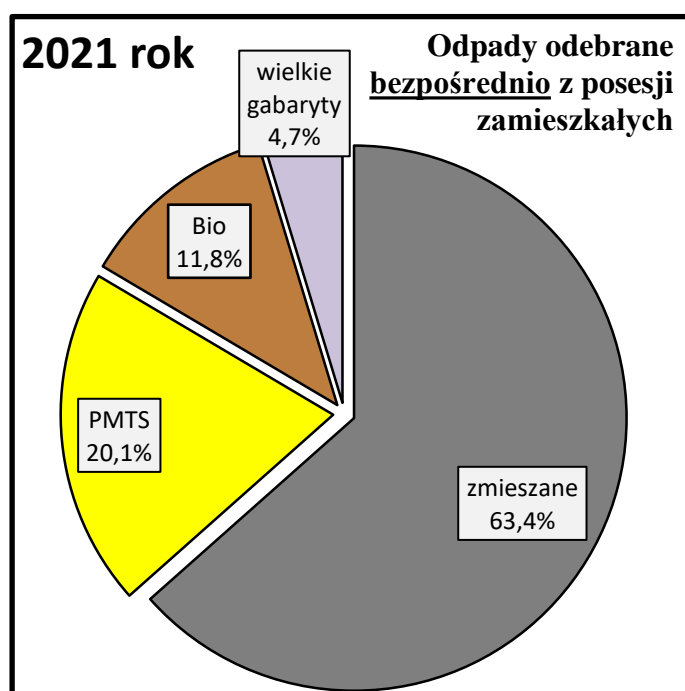
Gminny system w Toruniu nie obejmuje nieruchomości niezamieszkałych oraz punktów skupu.

Na gminny system odbioru i gospodarowania odpadami komunalnymi w Toruniu składa się:

1) Odbiór odpadów bezpośrednio z posesji

2021 rok był ostatnim rokiem, w którym część odpadów była odbierana jako tzw. „odpady suche” (łączne gromadzenie odpadów: papieru i tworzyw sztucznych – więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale 7).

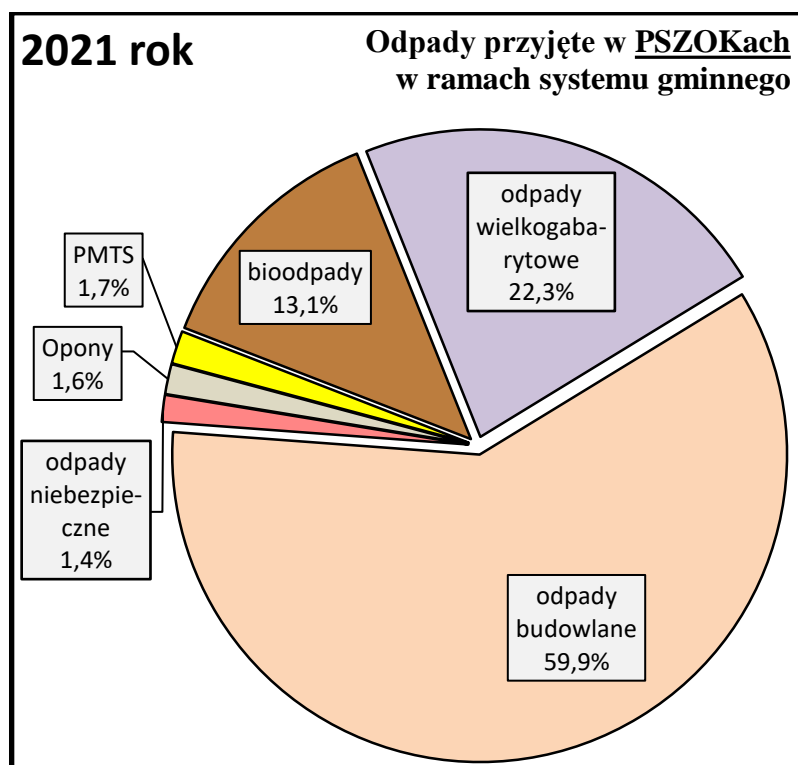
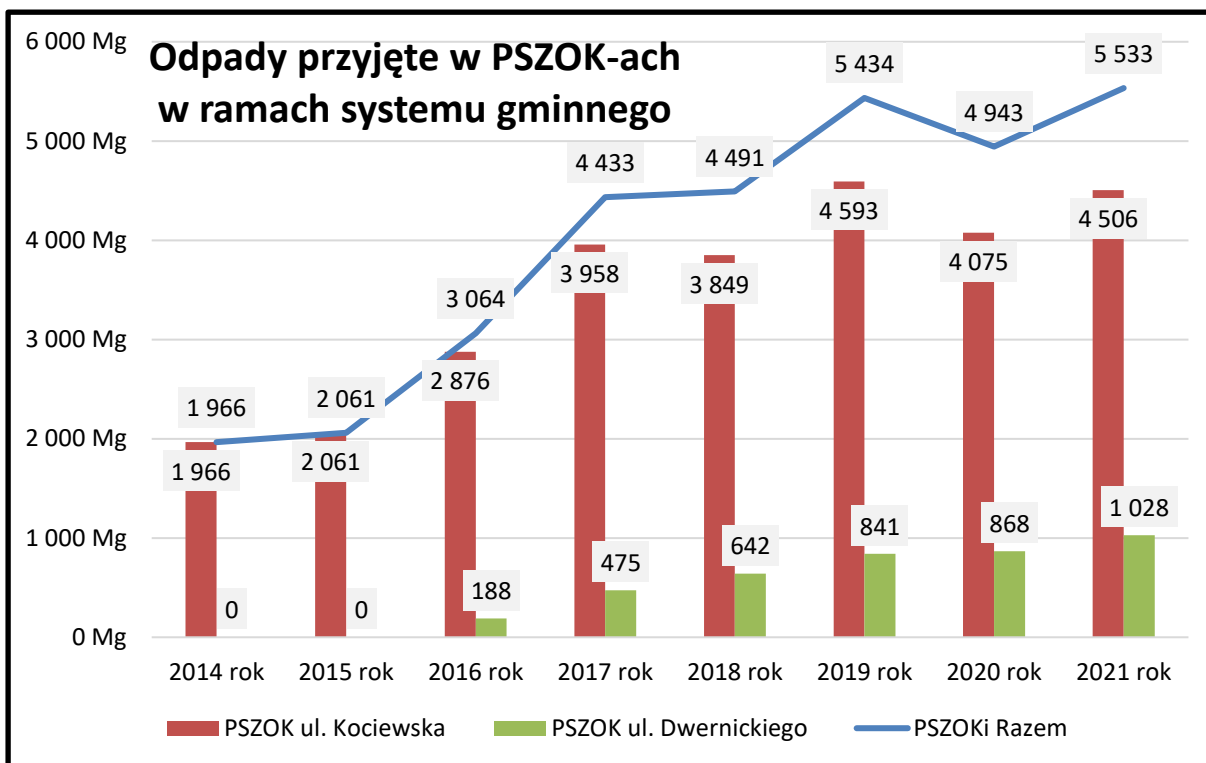
2) Przyjmowanie odpadów w Punktach Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (dalej: PSZOK)

W Toruniu funkcjonują dwa stacjonarne PSZOK, po jednym w obu częściach miasta względem rzeki Wisły. Na prawobrzeżnej części przy ul. Kociewskiej 35 oraz na lewobrzeżnej przy ul. Dwernickiego 15-15A. Ponadto doraźnie organizowany jest „mobilny PSZOK” w ramach różnego rodzaju akcji, wydarzeń lub festynów.

Zgodnie z delegacją zawartą w art. 6r ust. 3a ustawy u.c.p.g., Rada Miasta Torunia uchwaliła³ limit dla przyjmowanych w PSZOK bez dodatkowej płatności, odpadów budowlanych i rozbiórkowych od mieszkańców Torunia. Limit ten wynosi do 1 m³ na gospodarstwo domowe na rok. Powyższe oznacza, że ilość odpadów mieszcząca się w limicie jest pokrywana w ramach umowy między gminą, a prowadzącym PSZOK (część umowy na odbiór odpadów) – są to koszty systemu gminnego pokrywane z opłat mieszkańców wnoszonych do gminy. Natomiast za nadwyżki ponad wskazany wyżej limit, przez prowadzącego PSZOK jest pobierana od mieszkańca Torunia dodatkowa płatność.

	PSZOK-i	stacjonarne	stacjonarne za dodatkową odpłatnością	Stacjonarne bez dodatkowej płatności	mobilne	przyjmowane w ramach systemu gminnego
		1+2	1	2	3	2+3
a)	Odpady papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła (PMTS)	96 Mg	0 Mg	96 Mg	0 Mg	96 Mg
b)	Odpady niesegregowane (zmieszane)	0 Mg	0 Mg	0 Mg	0 Mg	0 Mg
c)	Bioodpady	723 Mg	0 Mg	723 Mg	0 Mg	723 Mg
d)	Pozostałe odpady komunalne	1 398 Mg	0 Mg	1 398 Mg	4 Mg	1 402 Mg
1.	Razem (z wyłączeniem odpadów budowlanych)	2 217 Mg	0 Mg	2 217 Mg	4 Mg	2 221 Mg
2.	Odpady budowlane	4 086 Mg	769 Mg	3 317 Mg	1 Mg	3 318 Mg
	Razem	6 303 Mg	769 Mg	5 533 Mg	5 Mg	5 539 Mg

³ Obwieszczenie Nr 27/20 Rady Miasta Torunia z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Miasta Toruń i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi

PSZOK-i funkcjonujące na terenie Torunia

- ul. Kociewska 35
- ul. Dwernickiego 15-15a

Czynne:

poniedziałek – piątek: 10:00 – 18:00

sobota: 10:00 – 14:00

tel. 56 65 50 821

tel. 56 65 50 822

PSZOK

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych - PSZOK to miejsce, w którym mieszkańcy, w ramach ponoszonej opłaty za odpady, mogą bezpłatnie oddać większość odpadów* w wygodnym dla siebie terminie. Należą do nich:

ODPADY NIEBEZPIECZNE	ODPADY WIELKOGABARYTOWE	ZUŻYTE OPONY I OLEJE
<ul style="list-style-type: none"> • rozpuszczalniki • kwasy, alkalia • odczynniki chemiczne • środki ochrony roślin • lampy fluorescencyjne i odpady zawierające rtęć • urządzenia zawierające freony • farby, tusze, farby drukarskie • kleje, lepiszczce i żywice • detergenty • baterie i akumulatory • odpady z iniekcji domowych • przeterminowane leki 	<ul style="list-style-type: none"> • stare meble • materace • dywany • wykładziny 	<ul style="list-style-type: none"> • opony od auta, roweru • opakowania po olejach silnikowych
ELEKTROŚMIECI	PAPIER, TEKSTURA	TEKSTYLIA
<ul style="list-style-type: none"> • zużyty sprzęt RTV, AGD • świetlówki, żarówki LED • płyty CD, kasety, telefony • sprzęt komp., elektronarzędzia 	<ul style="list-style-type: none"> • gazety • kartony • książki 	<ul style="list-style-type: none"> • odzież • obuwie • koce
ODPADY POREMONTOWE	ODPADY ZIELONE	SZKŁO
<ul style="list-style-type: none"> • cegły, pustaki • gruz, beton • armatura sanitarna, płytki 	<ul style="list-style-type: none"> • skoszona trawa • liście, kwiaty • drobne gałęzie 	<ul style="list-style-type: none"> • butelki • słoiki
INNE PROBLEMOWE	OPAKOWANIA Z DREWNA	METALE I TWORZYWA SZTUCZNE
<ul style="list-style-type: none"> • metale • styropian opakowaniowy • miski, wiadra, doniczki • lustra, szyby, naczynia 	<ul style="list-style-type: none"> • palety • skrzynki drewniane 	<ul style="list-style-type: none"> • butelki PET i inne opakowania z tworzyw sztucznych • opakowania po chemii gospodarczej i kosmetykach • puszki po konserwach i napojach • kartony po mleku i napojach

*Odpady budowlane i remontowe przyjmowane są bezpłatnie do ilości 1 m³ na gospodarstwo domowe na rok; nie przyjmuje się odpadów zmieszanych.

3) Usuwanie z nielegalnych składowisk odpadów z terenów gminnych

Gmina Miasta Toruń korzysta z możliwości, którą daje art. 6r ust. 2b ustawy u.c.p.g.: „Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2021 r. o odpadach”. Usuwanie nielegalnych składowisk odpadów na terenach gminnych odbywa się w Toruniu w ramach umowy na odbiór odpadów.

Kod odpadu 17 05 04	716,1 Mg
Kod odpadu 20 02 01	2,23 Mg
Kod odpadu 20 03 99	319,94 Mg
Razem nielegalne składowiska odpadów 2021 rok	1 038,27 Mg

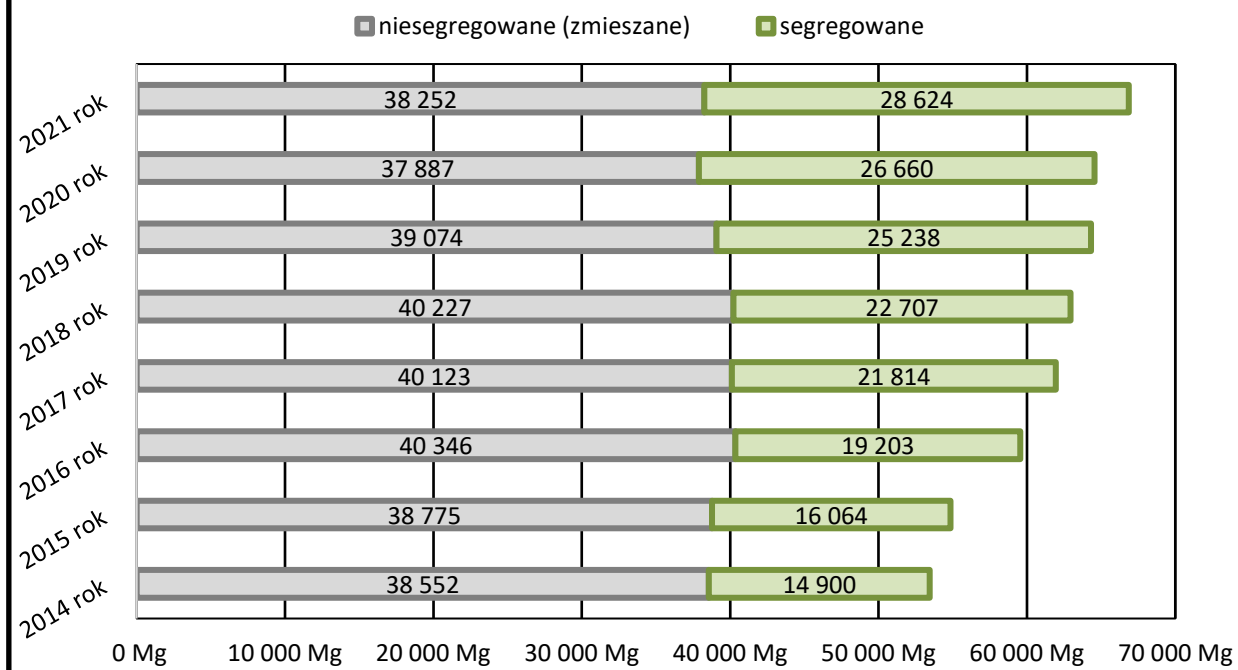
4) Przyjmowanie wybranych frakcji odpadów w placówkach publicznych

Niewielkie ilości odpadów komunalnych są również w ramach umowy na odbiór odpadów, przyjmowane w imieniu gminy: w aptekach (odpady leków) oraz placówkach publicznych (odpady baterii i akumulatorów) – zgodnie z art. 6r ust. 2d ustawy u.c.p.g.

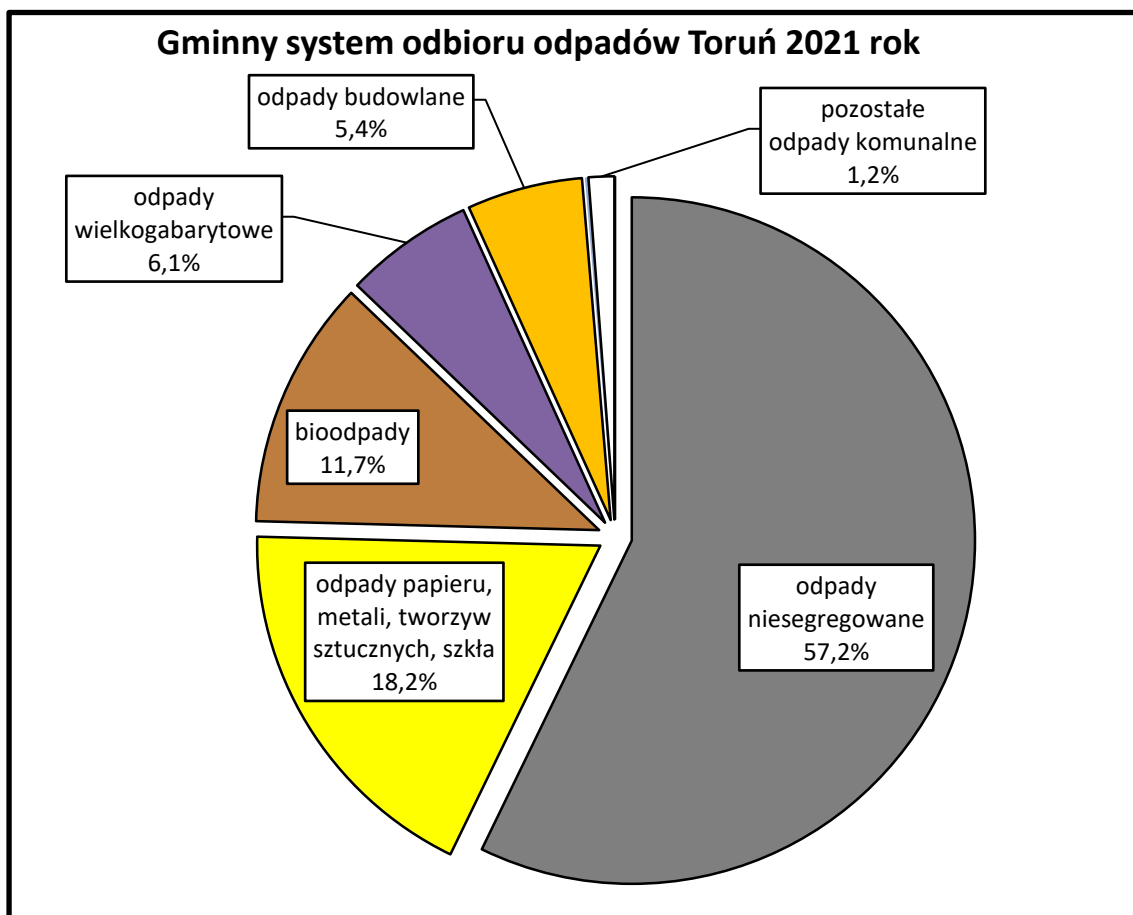
Gminny system odbioru i gospodarowania odpadami komunalnymi w Toruniu w 2021 roku:

Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi		Ilości odpadów :				Razem
		odebranych bezpośrednio z nieruchomości	przyjętych w PSZOK	usuniętych z nielegalnych składowisk odpadów	z aptek i placówek publicznych	
a)	Odpady papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła (PMTS)	12 091 Mg	96 Mg	0 Mg	0 Mg	12 186 Mg
b)	Odpady niesegregowane (zmieszane)	38 252 Mg	0 Mg	0 Mg	0 Mg	38 252 Mg
c)	Bioodpady	7 122 Mg	723 Mg	2 Mg	0 Mg	7 847 Mg
d)	Pozostałe odpady komunalne	2 825 Mg	1 402 Mg	716 Mg	9 Mg	4 952 Mg
1.	Razem bez odpadów budowlanych	60 289 Mg	2 221 Mg	718 Mg	9 Mg	63 238 Mg
2.	Odpady budowlane	0 Mg	3 318 Mg	320 Mg	0 Mg	3 637 Mg
	Razem	60 289 Mg	5 539 Mg	1 038 Mg	9 Mg	66 875 Mg

Wytworzone odpady komunalne - system gminny GMT

Gminny system odbioru odpadów Toruń 2021 rok

5. KOSZTY PONIESIONE W ZWIĄZKU Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH W PODZIALE NA WPŁYWY, WYDATKI I NADWYŻKI Z OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI.

Źródłem finansowania systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych są dochody gminy pochodzące z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszone przez mieszkańców miasta.

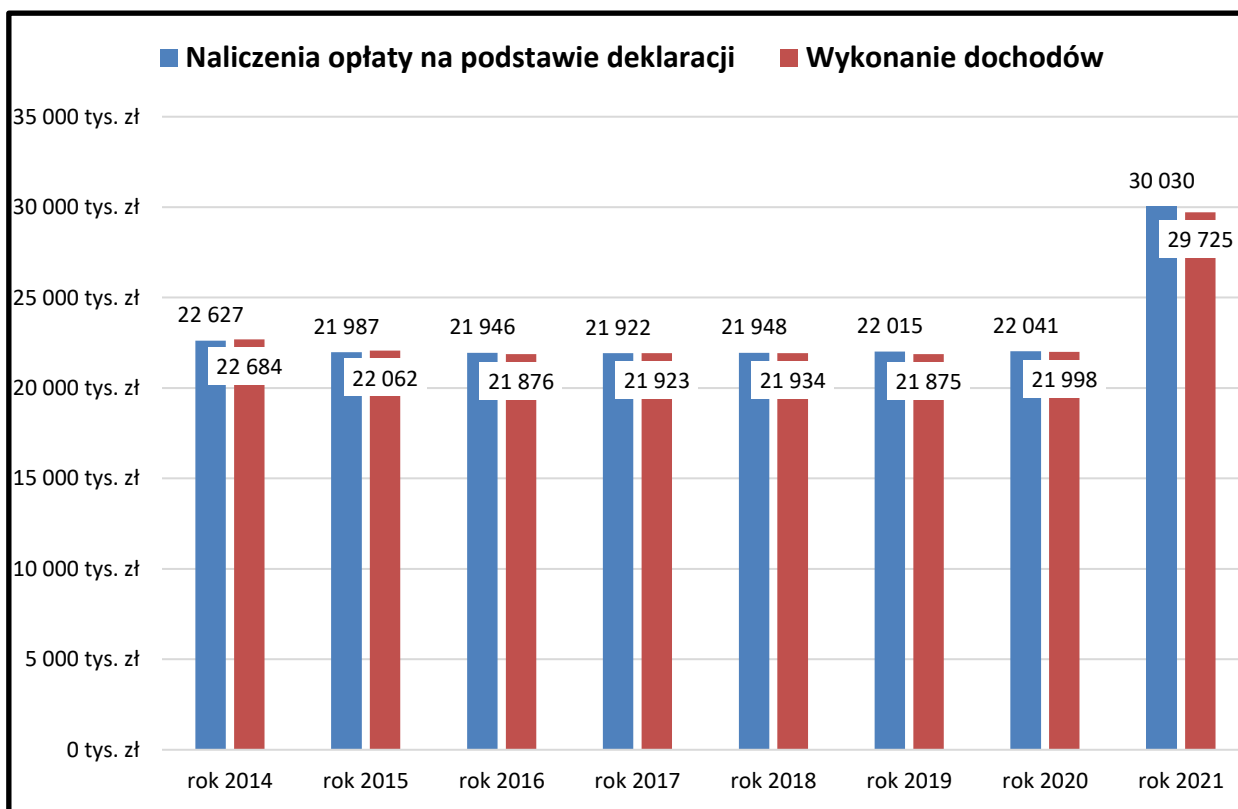
Od 01.01.2021 roku weszła w życie uchwała Rady Miasta Torunia⁴, która wprowadziła kilka istotnych zmian w zakresie opłat za odpady dla mieszkańców Torunia:

- 1) Jako metodę ustalania opłaty za odpady, ustalono stawkę od osoby (poprzednio obowiązywała stawka od gospodarstwa domowego, zróżnicowana w zależności od ilości osób tworzących to gospodarstwo domowe).
- 2) Naliczenie opłaty nastąpiło z wykorzystaniem stawek za selektywną zbiórkę odpadów dla wszystkich podatników tej opłaty, ze względu na wejście w życie obowiązku segregacji dla wszystkich mieszkańców (poprzednio można było zadeklarować brak segregacji, co powodowało zastosowanie podwyższonych stawek opłaty za brak selektywnej zbiórki. Obecnie zastosowanie podwyższonych stawek wymaga wydania decyzji dot. niedopełnienia obowiązku segregacji w konkretnych miesiącach).
- 3) Podniesiono wysokość opłaty za odpady, obecnie: zabudowa jednorodzinna: 15 zł, zabudowa wielorodzinna: 14 zł (poprzednio na osobę przypadało: zabudowa jednorodzinna: 10,5 – 12 zł, zabudowa wielorodzinna: 9,5 – 11 zł).
- 4) Wprowadzenie częściowych zwolnień w opłacie: (poprzednio brak było zwolnień w opłacie)
 - a) z tytułu kompostowania bioodpadów w przydomowym kompostowniku w zabudowie jednorodzinnej: w wysokości 2 zł na osobę,
 - b) dla rodzin wielodzietnych: w wysokości nadwyżki ponad 60 zł (bez względu na liczbę dzieci w rodzinie).

⁴ Uchwała Nr 447/20 Rady Miasta Torunia z dnia 10 września 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i zwolnień z opłat (Dz. U. W.K.-P. z 2020r., poz. 4393).

Należności za 2021 rok od właścicieli nieruchomości naliczone na podstawie deklaracji:

Należności przed zastosowaniem zwolnień w opłacie:	30 220 817 zł
łącna wysokość zwolnień w opłacie, w tym:	190 443 zł
- dla rodzin wielodzietnych:	173 271 zł
- z tytułu kompostownika:	17 172 zł
Ostateczne należności (po zastosowaniu zwolnień):	30 030 374 zł
Wykonanie dochodów, w tym:	29 724 552 zł
- zapłata należności głównej	29 716 903 zł
- odsetki za zaległości	7 649 zł

Płatności dokonane w 2021 roku:

Zapłata za usługi wykonane w 2020 roku, w tym:	2 644 140 zł
- odbiór odpadów:	670 352 zł
- zagospodarowanie odpadów:	1 973 788 zł
Odbiór odpadów w 2021 roku, w tym:	8 898 893 zł
- odbiór z posesji:	8 215 297 zł
- przyjęte w PSZOK:	575 612 zł
- usuwanie nielegalnych składowisk odpadów:	107 184 zł
Zagospodarowanie odpadów w 2021 roku, w tym:	14 245 138 zł
- rekompensata dla MPO	14 245 138 zł
Pozostałe koszty systemu w 2021 roku, w tym:	1 538 267 zł
- obsługa administracyjna:	1 163 780 zł
- edukacja ekologiczna:	374 487 zł
Zapłata na poczet usług wykonanych w 2022 roku, w tym :	2 430 355 zł
- odbiór odpadów:	40 355 zł
- zagospodarowanie odpadów:	2 390 000 zł
Razem:	29 756 793 zł

Bilans systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Toruniu w 2021 roku:

Wykonanie dochodów w 2021 roku:	29 724 552 zł
Poniesione płatności w 2021 roku:	29 756 793 zł
Nadwyżka / Niedobór:	- 32 241 zł

6. ILOŚĆ ORAZ MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA: NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH, BIOODPADÓW STANOWIĄCYCH ODPADY KOMUNALNE ORAZ PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA: POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH I POZOSTAŁOŚCI Z PROCESU MECHANICZNO-BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH.

Informacja o odpadach zmieszanych:

Odpady odebrane				
System gminny		Poza systemem		Razem
38 251,5 Mg		15 200,788 Mg		53 452,288 Mg
Odpady zagospodarowane				
System gminny		Poza systemem		Razem
Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów	Termiczne przekształcenie odpadów	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów	Termiczne przekształcenie odpadów	
38 251,5 Mg	-	9 397,018 Mg	5 803,77 Mg	53 452,288 Mg

Informacja o bioodpadach stanowiących odpady komunalne:

Odpady odebrane i zagospodarowane				
System gminny		Poza systemem		Razem
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	Odpady z ogrodów i parków	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	Odpady z ogrodów i parków	
6 979,67 Mg	865,3 Mg	309,6 Mg	211,76 Mg	8 366,33 Mg

Informacja o przeznaczonych do składowania pozostałościach z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania **niesegregowanych (zmieszanych)** odpadów komunalnych:

Odpady składowane				
System gminny		Poza systemem		Razem
Odpady z tlenowego rozkładu odpadów stałych (kompostowania)	Odpady z mechanicznej obróbki odpadów (np. obróbki ręcznej, sortowania, zgniatania, granulowania)	Odpady z tlenowego rozkładu odpadów stałych (kompostowania)	Odpady z mechanicznej obróbki odpadów (np. obróbki ręcznej, sortowania, zgniatania, granulowania)	
13 942,672 Mg	596,723 Mg	3 753,144 Mg	136,031 Mg	18 428,57 Mg

Analogicznie jak w poprzednich latach odebrane odpady niesegregowane poddane zostały mechaniczno-biologicznemu przetworzeniu w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Toruniu (*dalej: ZUOK*). Pozostałości po tym procesie, po przeprowadzeniu procesu ich stabilizacji były składowane. Z kolei niewielką część odpadów o kodzie 19 12 12 po procesie przetworzenia skierowano do składowania, po spełnieniu przez nie warunków dopuszczających do ich zagospodarowania w procesie składowania.

Część odebranego strumienia odpadów zmieszanych, została bezpośrednio, bez poddania mechaniczno-biologicznemu przetwarzaniu, przekazana do Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy (*dalej: ZTPOK*).

Odpady przekazane do ZTPOK w 2021 roku:

Odpady komunalne (20 03 01) Toruń (poza systemem gminnym)	Odpady komunalne (20 03 01) pozostałe gminy	Wysokoenergetyczne odpady po przetworzeniu (19 12 12) Toruń	Wysokoenergetyczne odpady po przetworzeniu (19 12 12) pozostałe gminy
5.804 Mg	2.595 Mg	34.846 Mg	15.055 Mg
58.300 Mg			

Od 2019 roku nastąpiły znaczące zmiany obowiązującego prawa krajowego, dotyczące możliwości przetwarzania odpadów komunalnych oraz pozostałości z tego procesu. W dniu 22 sierpnia 2019 r. została opublikowana ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579).

W obecnym stanie prawnym możliwe jest przekazywanie bioodpadów, niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania i z procesów mechaniczno-biologicznego przetwarzania do instalacji na obszarze całego kraju, przy czym wybór instalacji komunalnych powinien odbywać się z uwzględnieniem zasady bliskości i hierarchii sposobów postępowania z odpadami. W latach wcześniejszych przekazanie w/w odpadów możliwe było wyłącznie do instalacji znajdujących się w granicach regionów gospodarki odpadami określonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami (WPGO).

Powyższe zmiany nie miały wpływu na zmianę miejsc zagospodarowania odpadów wytworzonych na terenie Gminy Miasta Toruń.

W analizowanym 2021 roku nieomal całość wytworzonych na terenie Torunia odpadów komunalnych przekazywana była do dwóch instalacji:

- Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych przy ul. Kociewskiej 37-53 w Toruniu (ZUOK),
- Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy przy ul. E. Petersona 22 (ZTPOK).

Jedynie marginalne ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy, przekazane zostały do specjalistycznych instalacji, prowadzonych przez podmioty inne niż wskazane wyżej. Dotyczyło to zwłaszcza: odpadów niebezpiecznych, odpadów kuchennych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Jednakże tych rodzajów odpadów już wcześniej nie dotyczył obowiązek zagospodarowania w regionie, w którym zostały wytworzone.

W najbliższych latach konieczna będzie rozbudowa ZUOK, która umożliwi zwiększenie masy odpadów możliwych do zagospodarowania w roku kalendarzowym.

7. POTRZEBY INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI

W dniu 29.10.2015 r. Rada Miasta Torunia podjęła uchwałę nr 178/15, na mocy której spółce MPO zostało powierzone wykonywanie części zadań własnych Gminy Miasta Toruń z zakresu prowadzenia gospodarki odpadami komunalnymi oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, obejmujących:

- 1) zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych;
- 2) poddawanie odzyskowi i unieszkodliwieniu odpadów komunalnych we własnej Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (*dalej: RIPOK*) lub w instalacjach będących własnością innych podmiotów.

Zgodnie z zawartą w dniu 04.01.2016 r. ze spółką MPO umową powierzenia świadczenia usług publicznych, podmiot ten jest zobowiązany do dnia 31.12.2025 r., m.in. do: utrzymywania w ruchu instalacji ZUOK, jej modernizowania i rozbudowy w zależności od potrzeb. (ZUOK pełnił rolę: RIPOK, a w obecnym stanie prawnym, po zniesieniu regionalizacji, pełni rolę: Instalacji Komunalnej (IK)). Realizacja tego zadania wymaga uzyskania akceptacji Gminy oraz wiąże się z koniecznością ubiegania się przez prowadzącego instalację o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych.

W 2019 roku przeprowadzona została modernizacja i rozbudowa istniejącej linii do sortowania odpadów w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Toruniu, polegająca na montażu separatora optycznego tworzyw sztucznych, separatora optycznego papieru, separatora balistycznego, separatora metali nieżelaznych, modernizacji kabin sortowniczych, montażu systemu podajników łączących poszczególne elementy linii oraz rozbudowie systemu sterowania. Modernizacja instalacji pozytywnie wpłynęła na zwiększenie ilości odzyskiwanych surowców wtórnych ze strumienia odpadów przyjętych do zagospodarowania.

Wskazać należy, że w związku z wejściem w życie od 01.07.2017 r. przepisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29.12.2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r., poz. 19), na przestrzeni ostatnich lat, sukcesywnym zmianom ulegał w Toruniu sposób gromadzenia odpadów komunalnych na nieruchomościach oraz ich odbioru z posesji.

Wskazane w/w rozporządzenie, nakazało docelowo prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na 5 frakcji. W zabudowie jednorodzinnej, już począwszy od 2018 roku, zastosowano w pełni ten model segregacji odpadów. Stosowany jest system workowy dla odpadów: papieru (niebieskie worki), metali i tworzyw sztucznych (żółte worki), szkła (zielone worki), uzupełniony pojemnikami dla: bioodpadów (brązowy pojemnik) oraz pojemnikiem na niesegregowane (zmieszane) odpady.

W zabudowie wielorodzinnej, trwał okres przejściowy zakończony w 2021 roku, podczas którego odbywało się stopniowe doposażanie punktów wywozowych w dodatkowe pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów. Przed rozpoczęciem okresu przejściowego prowadzona była łączna zbiórka odpadów: papieru oraz metali i tworzyw sztucznych, jako: „odpadów suchych”. Jedynie nieliczne nieruchomości posiadały osobny pojemnik na papier. W większości punktów wywozowych brakowało również pojemników na bioodpady, wyposażonych w nie było tylko około 30 % nieruchomości. Ponadto do zbiórki szkła stosowane były w Toruniu pojemniki koloru białego. Przez ostatnie 5 lat braki te były uzupełniane, a liczba pojemników sukcesywnie rosła. Natomiast po zakończeniu okresu przejściowego, począwszy od 2022 roku, Gmina Miasta Toruń wymaga od wykonawcy usługi odbioru odpadów, aby wszystkie punkty wywozowe w zabudowie wielorodzinnej wyposażone były w pojemniki do gromadzenia odpadów w podziale na 5 docelowych frakcji.

Wskazane wyżej działania oraz rosnąca świadomość społeczeństwa powodują, postępującą z roku na rok, zmianę struktury odpadów odbieranych od mieszkańców Torunia. W całym strumieniu wytwarzanych odpadów, coraz większy procent stanowią odpady zebrane selektywnie, jednocześnie maleje procentowy udział niesegregowanych (zmieszanych) odpadów. Opisane zmiany mają wpływ m.in. na maksymalny limit dla rocznej masy odpadów, które może zagospodarować ZUOK. Dzieje się tak ponieważ w tym samym przedziale czasu, przez sortownię może być przepuszczona mniejsza ilość odpadów selektywnie zebranych, niż odpadów zmieszanych. Ponadto co roku rośnie łączna masa całego strumienia wytwarzanych odpadów komunalnych.

Mając na uwadze wskazane czynniki, koniecznym będzie w najbliższych latach dokonanie rozbudowy ZUOK, w celu zwiększenia rocznego limitu masy odpadów możliwych do zagospodarowania w instalacji. W 2021 roku na zlecenie MPO została opracowana „Koncepcja rozbudowy Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Toruniu w zakresie przetwarzania odpadów komunalnych selektywnie zbieranych”, która prezentuje kilka wariantów takiej rozbudowy. Obecnie trwają dalsze analizy w celu wypracowania takich rozwiązań, które najbardziej będą odpowiadać lokalnym uwarunkowaniom. Przewiduje się, że proces inwestycyjny zakończy się na początku drugiej połowy obecnej dekady.

Natomiast nie stwierdza się potrzeby uruchomienia dodatkowego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (*dalej: PSZOK*). Funkcjonujące obecnie na terenie gminy 2 punkty PSZOK: w lewobrzeżnej części miasta (przy ul. Dwernickiego 15-15a) oraz w prawobrzeżnej części (przy ul. Kociewskiej 35), zaspakajają potrzeby mieszkańców, w zakresie możliwości bezpośredniego pozbycia się odpadów problemowych.

8. UZYSKANE PRZEZ GMINĘ MIASTA TORUŃ POZIOMY PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I RECYKLINGU ODPADÓW KOMUNALNYCH

W ramach trwającej implementacji przepisów unijnych do polskiego prawa (tzw. pakiet odpadowy), mających prowadzić do gospodarki obiegu zamkniętego, zaszyły istotne zmiany odnośnie obowiązkowych poziomów do uzyskania przez gminy.

1) Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu:

- do tej pory dotyczył następujących frakcji odpadów: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło;
- obecnie dotyczy całego strumienia odpadów komunalnych;
- zmianie uległ również wzór stosowany do wyliczenia tego poziomu.

2) Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

- obowiązywał do 2020 roku;
- obecnie brak obowiązkowych poziomów do osiągnięcia.

3) Poziom składowania odpadów komunalnych:

- do tej pory brak było przepisów w tym zakresie;
- obecnie zostały wskazane poziomy do osiągnięcia począwszy od 2025 roku;
- za lata 2021-2024 brak obowiązkowych poziomów do osiągnięcia.

Poziomy osiągnięte przez Gminę Miasta Toruń w latach 2012-2020 :

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła									
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wymagany	10%	12%	14%	16%	18%	20%	30%	40%	50%
Osiągnięty	19,20 %	17,71%	19,87%	22,25%	18,57%	37,07%	41,24%	49,93%	52,65 %
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów budowlanych i rozbiórkowych									
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wymagany	30%	36%	38%	40%	42%	45%	50%	60%	70%
Osiągnięty	98,3 %	77,33%	81,6 %	86,81%	88,41%	88,92%	89,32%	87,93%	84,51%

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych osiągnięty przez Gminę Miasta Toruń w 2021 roku

Poniżej przedstawiono dane za 2021 rok, dotyczące masy odpadów, które zostały przygotowane do ponownego użycia oraz poddane recyklingowi, po zagospodarowaniu odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Torunia. Na podstawie niniejszych danych, przy użyciu wzoru podanego w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska⁵:

$$P = \frac{M_r}{M_w} * 100\% \quad , \quad \text{gdzie:}$$

M_r – masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi

M_w – masa wytworzonych odpadów

oraz uwzględnieniu zapisów tego rozporządzenia określających odpady o jakich kodach należy ujmować we wzorze, dokonano wyliczenia poziomu osiągniętego przez Toruń.

Gmina Miasta Toruń		Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych osiągnięty przez Gminę Miasta Toruń w 2021 roku	
		26,46%	
		Mr Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi	Mw Masa wytworzonych odpadów
1.	Łączna masa odpadów komunalnych zawarta w sprawozdaniach w BDO	25 425,31 Mg	95 048,53 Mg
2.	Masa odpadów zawarta w sprawozdaniach w BDO - NIE ujęte we wzorze	394,52 Mg	435,65 Mg
3.	Masa odpadów zawarta w sprawozdaniach w BDO - UJĘTE we wzorze	25 030,79 Mg	94 612,89 Mg

Zgodnie z przepisami, podmioty składające sprawozdania przez BDO, ujmują w nich wszystkie odebrane, zebrane, przyjęte w PSZOK oraz oddane do recyklingu odpady komunalne. Natomiast nie wszystkie z tych odpadów są ujmowane we wzorze do wyliczenia osiągniętego przez gminę poziomu recyklingu. Jednak w przypadku Torunia, masa odpadów, które były wykazane w sprawozdaniach w BDO, ale nie podlegających ujęciu we wzorze, jest marginalna w stosunku do całej masy odpadów, co widać w tabeli powyżej. Natomiast odnosząc się do poziomu osiągniętego przez Toruń za 2021 rok, tj.: 26,46% - spełnia on z nadwyżką, cel wyznaczony na ten rok⁶, wynoszący: 20%.

⁵ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021r., poz. 1530)

⁶ Poziomy wymagane do osiągnięcia przez gminy w kolejnych latach, określa art. 3b ust. 1 ustawy u.c.p.g.

Poziomy wymagane w latach 2021-2035:

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok	2026 rok	2027 rok	2028 rok	2029 rok	2030 rok	2031 rok	2032 rok	2033 rok	2034 rok	2035 rok
Wymagany poziom	20 %	25 %	35 %	45 %	55 %	56 %	57 %	58 %	59 %	60 %	61 %	62 %	63 %	64 %	65 %
Poziom osiągnięty przez GMT	26,46 %														

Poniżej przeprowadzono bardziej szczegółową analizę danych za 2021 rok dotyczących odpadów komunalnych. Jednym z interesujących zagadnień był udział poszczególnych frakcji odpadów zarówno w całościowej masie odpadów wytworzonych, jak również odpadów poddanych recyklingowi. Drugim czynnikiem poddanym analizie był podział ze względu na rodzaj podmiotu składającego sprawozdanie w BDO. Niniejsze dane zostały zaprezentowane w poniższych tabelach.

Gmina Miasta Toruń		Mr	Mw
podział wg frakcji odpadów:		Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi	Masa wytworzonych odpadów
1.	Odpady papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła	17 291,63 Mg	26 269,64 Mg
2.	Odpady niesegregowane (zmieszane)	-	53 452,29 Mg
3.	Biodopady	7 593,64 Mg	8 366,33 Mg
4.	Pozostałe odpady komunalne	145,52 Mg	6 524,63 Mg
łącznie masa odpadów komunalnych		25 030,79 Mg	94 612,89 Mg

Jak widać w powyższej tabeli, największy udział w masie odpadów poddanych recyklingowi ma grupa odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła (*dalej: PMTS*): blisko 70%, na której do tej pory skupiona była uwaga ustawodawcy (do 2020 roku poziom do osiągnięcia przez gminy odnosił się tylko do odpadów PMTS).

Natomiast spośród nowych grup odpadów, które nie były uprzednio ujmowane we wzorze ustalającym osiągnięty poziom, najbardziej znaczące są biodopady, które stanowią ponad 30% całości masy odpadów poddanych recyklingowi. Jedynie marginalne znaczenie: poniżej 1%, mają odpady inne niż wymienione powyżej.

Nowością obowiązującą od 2021 roku, jest ujmowanie we wzorze rzeczywistej masy całego strumienia wytworzonych odpadów komunalnych (poprzednio należało wyliczyć teoretyczną masę wytworzonych odpadów PMTS). Pomimo postępującej z roku na rok poprawy (co zostało zaprezentowane w rozdziale 4), ciągle ponad połowę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Torunia stanowią odpady niesegregowane (zmieszane). Do 2020 roku, przy korzystaniu z poprzedniego wzoru do wyliczenia poziomu recyklingu, fakt ten nie miał bezpośredniego przełożenia na osiągnięte przez Toruń oraz inne gminy wyniki. Natomiast korzystając z obowiązującego od 2021 roku, nowego wzoru, tak duży udział odpadów zmieszanych staje się jednym z największych wyzwań do przezwyciężenia, w celu osiągnięcia wysokich poziomów recyklingu.

Gmina Miasta Toruń		Mr Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi	Mw Masa wytworzonych odpadów
podział wg grup podmiotów składających sprawozdania:			
1.	Podmioty odbierające odpady	12 259,43 Mg	79 843,51 Mg
2.	Podmioty prowadzące PSZOK	798,54 Mg	2 129,26 Mg
3.	Podmioty zbierające odpady (Punkty Skupu)	11 972,81 Mg	12 640,12 Mg
Razem		25 030,79 Mg	94 612,89 Mg

Jak widać w powyższej tabeli, zdecydowanie najwyższy udział w masie wytworzonych odpadów mają podmioty odbierające odpady: ponad 80%. Natomiast ich udział w masie odpadów poddanych recyklingowi stanowi: poniżej 50%. Wynika to z faktu, że całość odpadów zmieszanych jest odbierana właśnie przez te podmioty. Odpady zmieszane stanowią 2/3 odpadów, które te podmioty odbierają, a jednocześnie możliwości poddania ich recyklingowi są bardzo ograniczone. Dlatego podlegają albo termicznemu przekształceniu (najczęściej po wcześniejszym przesortowaniu) albo po procesie stabilizacji, podlegają składowaniu.

Drugi w kolejności udział w masie wytworzonych odpadów mają podmioty zbierające odpady (tj. punkty skupu surowców wtórnych): ponad 10%. Natomiast ich udział w masie odpadów poddanych recyklingowi stanowi: blisko 50%. Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt, że niemal całość odpadów przyjmowanych przez te punkty jest podawana recyklingowi.

Ostatnią grupą są podmioty prowadzące PSZOK, ich udział jest stosunkowo niewielki i wynosi tylko kilka procent. Trzeba jednak zauważyć, że ponad połowa masy odpadów przyjmowanych w PSZOK stanowią odpady budowlane i rozbiórkowe, które nie są w tym miejscu analizowane.

Poziom składowania odpadów komunalnych

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok	2026 rok	2027 rok	2028 rok	2029 rok	2030 rok	2031 rok	2032 rok	2033 rok	2034 rok	2035 rok
Wymagany poziom	-	-	-	-	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	10 %
Poziom osiągnięty przez GMT	18,14 %														

Kolejną nowością, wynikającą ze zmian w ustawie u.c.p.g., jest wymóg liczenia przez gminy poziomu składowania. Należy jednak zauważyć, że wymagane poziomy⁷ zostały ustanowione dopiero od 2025 roku. Ponadto w ustawie u.c.p.g. wpisano delegację dla Ministra Klimatu i Środowiska, do określenia w drodze rozporządzenia, sposobu obliczania tego poziomu. Ponieważ jednak, do chwili obecnej takie rozporządzenie nie zostało wydane, to do wyliczenia poziomu osiągniętego przez Toruń za 2021 rok, oparto się na wyjaśnieniach Ministerstwa Klimatu i Środowiska (zamieszczone 20.01.2022r. na: www.bdo.mos.gov.pl oraz 21.02.2021r. na: www.gov.pl/web/klimat) oraz piśmie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17.02.2022r.

⁷ Art. 3b ust. 2a ustawy u.c.p.g.

9. MASA ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH NA TERENIE GMINY PRZEKAZANYCH DO TERMICZNEGO PRZEKSZTAŁCENIA ORAZ STOSUNEK MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEKAZANYCH DO TERMICZNEGO PRZEKSZTAŁCENIA DO MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH NA TERENIE GMINY

Odpady przekazane do termicznego przekształcenia w ZTPOK w 2021 roku:

Odpady komunalne przekazane do Spalarni (Toruń - poza systemem gminnym)	Odpady wysokoenergetyczne po przetworzeniu w ZUOK - 19 12 12 (Toruń - łącznie: system gminny oraz poza systemem gminnym)
5.804 Mg	34.846 Mg

Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych bezpośrednio do termicznego przekształcenia: 5 804 Mg, do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Torunia: 102 365 Mg, wyniósł w 2021 roku: 5,7%.

Należy przy tym zauważyć, że oprócz odpadów przekazanych, po odebraniu z nieruchomości, bezpośrednio do termicznego przekształcenia (5.804 Mg), do ZTPOK zostały również przekazane odpady o kodzie 19 12 12 (w ilości 34.846 Mg) – tj. wysokoenergetyczne pozostałości z odpadów, które były w pierwszej kolejności skierowane do zagospodarowania w ZUOK. Powyższe oznacza, że łączna masa odpadów przypadająca na Toruń, która trafiła do ZTPOK wyniosła: 40.650 Mg. Ilość ta została uzupełniona o odpady pochodzące z gmin ościennych Torunia, które obsługuje toruńskie MPO, dając łączną masę odpadów przekazanych do ZTPOK, poprzez stację przeładunkową w Toruniu w 2021 roku, wynoszącą: 58.300 Mg.

10. LICZBA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRZY NIE ZAWARLI UMOWY, O KTÓREJ MOWA W ART. 6 UST. 1, W IMIENIU KTÓRYCH GMINA POWINNA PODJĄĆ DZIAŁANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 6 UST. 6-12

W oparciu o art. 6 ust. 1 pkt. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości niezamieszkałych, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat na rzecz gminy, są zobowiązani do zawarcia indywidualnej umowy na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej w tym zakresie. W Toruniu ten obowiązek dotyczy istotnej części nieruchomości i jest konsekwencją nieobjęcia nieruchomości niezamieszkałych, gminnym systemem odbioru odpadów.

Liczba właścicieli nieruchomości, nieobjętych gminnym systemem, którzy **zawarli zgodnie z obowiązkiem** odpowiednie umowy. Umowy zawarte z:

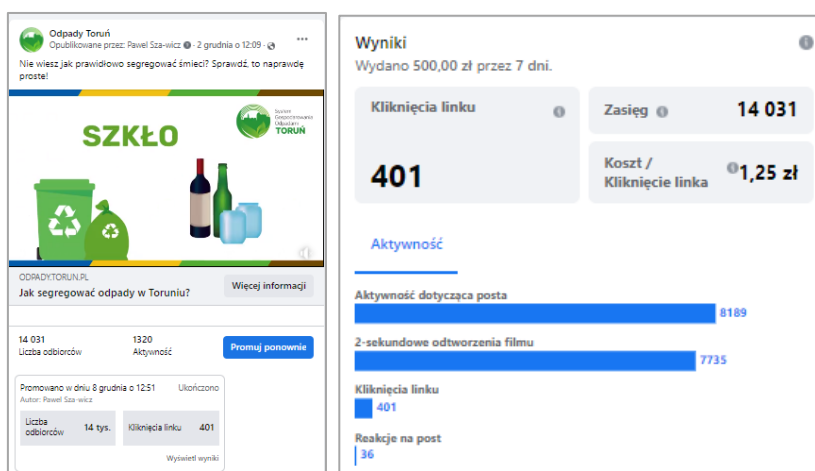
Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o. w Toruniu	3 332 właścicieli
Przedsiębiorstwo Budowlano-Remontowe Gentor	174 właścicieli
Transport Ciężarowy Malinowski Dariusz	5 właścicieli
MAR - POL Marcin Zbigniew Ochoński	1 właściciel
Razem	3 512 właścicieli

Analizowany 2021 rok był kolejnym z rzędu rokiem, w którym do Urzędu Miasta Torunia nie wpłynęły zgłoszenia ze strony Straży Miejskiej wskazujące nieruchomości, których właściciele nie zawarli przedmiotowych umów, a w stosunku do których gmina na podstawie przepisu art. 6 ust. 6 ustawy winna zorganizować odbieranie odpadów.

11. EDUKACJA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE PRAWIDŁOWEGO POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI

W 2021 przeprowadzono szereg działań, które w znaczącym stopniu przyczyniły się do poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców Torunia w postępowaniu z odpadami.

1. Uruchomiono profil **OdpadyTorun na Facebooku**, a posty zamieszczane w ilości ok. 20 na miesiąc, dotyczyły bieżących informacji, porad i ciekawostek związanych z ochroną środowiska, w tym głównie w obszarze zapobiegania powstawaniu odpadów i poprawnej ich segregacji.

2. Rozszerzona została formuła konkursu „Zbieramy makulaturę i nie tylko” o dodatkowe działania edukacyjne. V edycja konkursu w znaczącym stopniu zmieniła swój charakter poprzez:

- rozszerzenie zbiórki w placówkach o inne frakcje odpadów (zbiórka puszek aluminiowych, elektroodpadów oraz nakrętek);
- wprowadzenie udziału partnerów konkursu (Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL, Fabryki Cukierniczej „Kopernik” S.A., MB Recykling);
- utworzenie nowej kategorii konkursowej jaką jest Edukacja Ekologiczna.

3. Zorganizowano konkurs na najładniejsze ozdobienie kartonów na puszki, we współpracy z Organizacją Odzysku Recal

Przedszkole Miejskie nr 8
w Toruniu

Zespół szkół
Muzycznych
w Toruniu

Przedszkole Miejskie nr 3
w Toruniu

4. Zwiększona została ilość pojemników do zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na osiedlach Torunia w ramach współpracy z firmą MB Recykling.

5. Uruchomiona została możliwość składania deklaracji na portalu „Przyjazne deklaracje” (<https://przyjazne-deklaracje.pl/>). Dzięki nowoczesnemu narzędziu mieszkańiec może wypełnić poprawnie deklarację bez potrzeby wychodzenia z domu.

6. Przygotowano i przekazano wszystkim mieszkańcom Torunia **Poradnik: JAK SEGREGOWAĆ ODPADY?** w nowoczesnej odsłonie.

7. Zaprojektowano i zmieniono aranżację poczekalni Wydziału Gospodarki Komunalnej dla mieszkańców Torunia na bardziej przyjazne miejsce, zgodne z identyfikacją systemu gospodarowania odpadami.

8. **Zorganizowano szkolne Sprzątanie Świata.** 17 września, uczniowie Szkoły Podstawowej nr 31 przy ul. Dzwonkowskiego w Toruniu, zaopatrzeni w worki na śmieci i rękawiczki, ruszyli na Sprzątanie Świata.

9. Zorganizowano Ekospotkanie podczas finału akcji „Sprzątanie Świata” wraz z własnym stoiskiem na Rynku Nowomiejskim.

18 września, Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Torunia, wraz z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania Sp. z o.o. w Toruniu, zaprosił mieszkańców na Ekospotkanie – piknik ekologiczny, „odpadowe” pogadanki na stoisku WGK, quizy i zabawy o tematyce prośrodowiskowej.

10. Zrealizowano spoty edukacyjne dotyczące segregacji odpadów (30 sek.) oraz PSZOK (60 sek.). Spoty zostały zamieszczone na profilu Facebook oraz posłużyły jako materiał informacyjny publikowany na ekranach areny KH Energia Toruń oraz jako elementy kampanii medialnej realizowanej pod koniec roku (wraz ze spotami radiowymi).

11. Nawiązano współpracę z klubem hokejowym KH Energia Toruń; w jej ramach zamówiono usługę reklamową – zrealizowano banner „Celuj do właściwego kosza” zawieszony na hali sportowej, promujący selektywną zbiórkę odpadów, a także prezentowano 30-sekundowy spot animowany nt. segregacji odpadów oraz 60-sekundowy spot dot. PSZOK – usługa marketingowo-edukacyjna była prowadzona w sezonie hokejowym 2021/2022; ponadto na profilu Klubu na Facebooku, były zamieszczane dedykowane posty dot. selektywnej zbiórki.

13. Podjęto **współpracę z organizacjami pozarządowymi**, które działały w ramach konkursu na prowadzenie działań edukacyjnych.

- Stowarzyszenie „Tilia” ul. Przysiecka 13, Toruń. Tytuł projektu: „Ograniczaj, segreguj, odzyskuj – Toruń wie jak postępować z odpadami”,
- Fundacja Rusz, ul. Św. Ducha 2A/3, Toruń. Tytuł projektu: „Galeria Rusz promuje segregację śmieci – kampania w przestrzeni miejskiej”,
- Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych Oddział Toruń, ul. Piernikarska, Toruń. Tytuł projektu: „Kampania promocyjno-informacyjna Rady na odpady”,
- Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. Każdego Człowieka, ul. Jęczmienna 10/1, Toruń. Tytuł projektu: „10 Szafodzielni dla Torunia”.

Między innymi w ramach tych działań, w maju na ulicach Torunia pojawiły się niezwykle prace artystów z Galerii Rusz. Można je było oglądać na bilbordach i citylightach.

14. Zorganizowano wraz z wolontariuszami **ponad 30 akcji sprzątnięcia terenów gminnych**, w których udział brali mieszkańcy Torunia. Wspólnie zebrano blisko 5 ton odpadów.

15. W ramach umowy z gminą na odbiór odpadów **Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.** prowadziło działania edukacyjne: zajęcia dydaktyczne dla szkół oraz w Centrum Edukacji Ekologicznej EcoKid, a także zorganizowało 19 czerwca 2021r. mobilny PSZOK dla mieszkańców Torunia (zebrano ponad 4 tony odpadów).

16. **Zostały opracowane i zrealizowane EKolekcje** w zakresie gospodarki odpadami w 30 szkołach podstawowych, dla których organem założycielskim jest Gmina Miasta Toruń. W ramach zadania przekazano film edukacyjny dot. gospodarki odpadami „Śladami naszych odpadów” (zapobieganie powstawaniu odpadów, prawidłowe postępowanie z odpadami, w tym segregacja, recykling, postępowanie z odpadami problemowymi i niebezpiecznymi, dzikie wysypiska, zakaz spalania odpadów itp.).

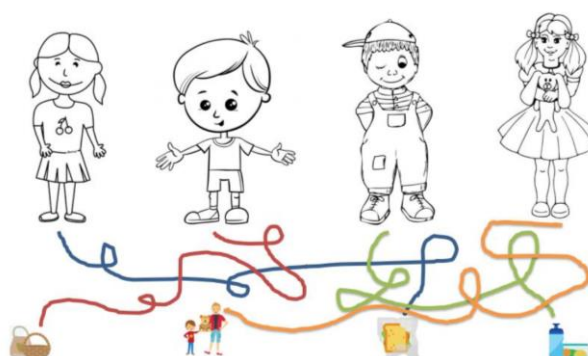

17. **Opracowano materiały edukacyjne dla nauczycieli** na temat gospodarki odpadami; w ramach przygotowanych materiałów szkoły otrzymały 2 komplety materiałów: na temat zapobiegania powstawaniu odpadów oraz na temat selektywnej zbiórki (komplet składał się z 3 scenariuszy zajęć, prezentacji i kart pracy – przewidzianych dla jednej z trzech grup wiekowych: przedszkolaków, dzieci klas I-III szkoły podstawowej oraz dzieci klas IV-VIII szkoły podstawowej). Przygotowane materiały mają wspomóc pracę dydaktyczną nauczycieli oraz urozmaicić prowadzone zajęcia, co może pozytywnie wpłynąć na kształtowanie postaw młodych ludzi odnośnie postępowania z odpadami.

KARTA PRACY: ZAPOBIEGANIE - PRZEDSZKOLE

Czy dzieci potrafią pomagać środowisku? Sprawdź, co robią. Narysuj 😊 przy postaci, która postępuje dobrze, oraz ☹️ - przy postaci, która postępuje źle. Pokoloruj rysunek.

TORUŃ segreguje

18. **Zrealizowano kampanię medialną** (radio, telewizja, Internet) dot. prawidłowej segregacji odpadów oraz PSZOK. W ramach kampanii zamówione i zrealizowane zostały kampanie w poszczególnych mediach lokalnych (Radio PIK – 31 emisji, Radio GRA – 45 emisji, Telewizja Toruń – 140 emisji). Do jej realizacji posłużyły spoty radiowe i telewizyjne, których emisja została zaplanowana pod koniec roku.

12. PODSUMOWANIE

Przeprowadzona analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Toruń w 2021 roku, pozwala stwierdzić, iż system ten funkcjonuje w sposób prawidłowy. W odniesieniu do lat poprzednich nie nastąpiły znaczące zmiany w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów, ewolucji podlegał głównie system selektywnej zbiórki odpadów u źródła.

W analizowanym roku gmina osiągnęła wymagane przepisami ustawy poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych.

Należy wskazać iż osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu możliwe było dzięki uwzględnieniu przekazanych do przetworzenia odpadów surowcowych (głównie metali, w części także papieru i makulatury) przekazanych przez mieszkańców do punktów skupu. Punkty te, z uwagi na odpłatne przyjmowanie odpadów o właściwościach surowców wtórnych, są chętnie wybieraną alternatywą w zakresie pozbycia się odpadów. Z racji funkcjonowania od lat na rynku toruńskim wielu wyspecjalizowanych przedsiębiorców prowadzących punkty skupu, strumień ten posiada wciąż duży udział w całości odpadów przekazywanych do recyklingu.

Kolejne lata będą wiązały się z kolejnymi wyzwaniami. Z jednej strony znacząco będą rosły wymagane do osiągnięcia przez gminy poziomy recyklingu. Ponadto mając na uwadze lokalne uwarunkowania, konieczne będzie dokonanie wyboru najlepszego wariantu, a następnie przeprowadzenie procesu inwestycyjnego, który umożliwi zagospodarowanie całego rosnącego strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Torunia, również w kolejnych latach.

Na uwagę zasługuje fakt, że prowadzone na szeroką skalę działania edukacyjne przyczyniają się do podniesienia efektywności prowadzonej na terenie gminy selektywnej zbiórki odpadów, zwłaszcza w zabudowie wielorodzinnej oraz powodują wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.